

Το δύσκολο δίλημμα της Αγκυρας

Η αποσταθεροποίηση στο Ιράν δημιουργεί προκλήσεις για την Τουρκία, από προσφυγικές ροές έως οικονομικές πιέσεις και πολιτικές εντάσεις

Οι επιθέσεις των ισραηλινών και αμερικανικών ενόπλων δυνάμεων κατά ιρανικών στόχων, η δολοφονία του θρησκευτικού ηγέτη του Ιράν Αλί Χαμενεΐ και άλλων ηγετικών στελεχών του ιρανικού καθεστώτος υπογραμμίζουν ότι η αλλαγή των στρατιωτικών και διπλωματικών ισορροπιών στη Μέση Ανατολή μετά την 7η Οκτωβρίου 2023 είναι πλέον μη αναστρέψιμη. Ο δραματικός περιορισμός της ιρανικής επιρροής στη Μέση Ανατολή αλλά και η περιφρόνηση προς τους περιορισμούς που έθετε το διεθνές δίκαιο και η διεθνής έννομη τάξη ενδέχεται να ανοίξει τον δρόμο και στην ανατροπή του ίδιου του ισλαμιστικού καθεστώτος της Τεχεράνης, με άδηλες συνέπειες για την

ΤΟΥ **ΙΩΑΝΝΗ**
Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ

REUTERS UMIT BEKTAS

1. ΤΟ ΤΟ ΔΥΣΚΟΛΟ ΔΙΛΗΜΜΑ ΤΗΣ ΑΓΚΥΡΑΣ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 07/03/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 07/03/2026

Σελίδα: 21

περιφερειακή ασφάλεια στη Μέση Ανατολή. Μετά τις διαδοχικές και κραυγαλέες αποτυχίες των δυτικών επεμβάσεων αλλαγής καθεστώτος σε διάφορες χώρες της Μέσης Ανατολής απαιτεί ισχυρή δόση αισιοδοξίας το να ελπίζει κανείς σε κάτι καλύτερο από τις αμερικανικές και ισραηλινές επιχειρήσεις εναντίον του Ιράν.

Οι δραματικές εξελίξεις στο Ιράν προφανώς και ανησυχούν τον βορειοδυτικό του γείτονα, Τουρκία, καθώς είναι σαφές ότι οι συνέπειες της αποσταθεροποίησής του θα πλήξουν όχι μόνον το Ιράν αλλά και τους γείτονές του. Πρώτον υπάρχει σοβαρή ανησυχία λόγω των επιπτώσεων στην τουρκική οικονομία εξαιτίας της αυξήσεως της τιμής του αργού πετρελαίου και της διαταραχής του εμπορίου με το Ιράν και τα άλλα κράτη του Περσικού Κόλπου. Η αναστάτωση στο χρηματιστήριο της Κωνσταντινουπόλεως και την αγορά συναλλάγματος είναι το τελευταίο πράγμα που θα ήθελε η κυβέρνηση Ερντογάν, την ώρα που προσπαθεί να ελέγξει τις πληθωριστικές πιέσεις στην τουρκική οικονομία. Επιπλέον, τα χερσαία σύνορα της Τουρκίας με το Ιράν εκτείνονται σε μήκος περίπου 550 χιλιομέτρων. Μία πιθανή κατάρρευση του καθεστώτος ή έναρξη εμφυλίων συγκρούσεων μπορούν να οδηγήσουν σε νέο κύμα προσφύγων προς την Τουρκία σε μια πολύ δυσχερή πολιτική συγκυρία για την κυβέρνηση της χώρας. Είναι βέβαιο ότι η τουρκική αξιωματική αντιπολίτευση θα επιδιώξει να εκμεταλλευθεί πολιτικώς τη συγκυρία και να κατηγορήσει την τουρκική κυβέρνηση για

την απραξία της εναντίον των αμερικανικών και ισραηλινών επιχειρήσεων. Η κυβέρνηση Ερντογάν πρέπει να διαχειρισθεί μια όλο και περισσότερο αντιαμερικανική κοινή γνώμη, χωρίς να διακινδυνεύσει την ακύρωση των βημάτων προόδου στις αμερικανοτουρκικές σχέσεις, ιδίως μετά τις θετικές για τα τουρκικά συμφέροντα εξελίξεις στη Συρία. Ενώ μόλις προ μερικών εβδομάδων η Αγκυρα επέτυχε με τη συναίνεση της κυβερνήσεως Τραμπ την ακύρωση των κούρδικών σχεδίων περί ευρείας αυτονομίας στις βόρειες και βορειοανατολικές επαρχίες της Συρίας, οι αμερικανικές ένοπλες δυνάμεις φέρονται να χρειάζονται ξανά τη στρατιωτική συνδρομή των Κούρδων του Ιράν και πέραν αυτού στην προσπάθειά τους να ανατρέψουν την κυβέρνηση του Ιράν.

Αν κάτι όμως βαθαίνει είναι η τουρκική ανησυχία για την αναδιαμόρφωση του χάρτη της Μέσης Ανατολής. Αν και βεβαίως η κατάρρευση του καθεστώτος Ασάντ στη Συρία συνδέεται επίσης ευθέως με τη νέα πραγματικότητα, εκεί εμπεδώθηκε η εντύπωση ότι η Τουρκία ανήκε στους κερδισμένους. Τούτο είναι πολύ δύσκολο στην περίπτωση του Ιράν. Μια νέα τάξη πραγμάτων στη Μέση Ανατολή με το Ισραήλ σε ηγεμονικό ρόλο και τις Ηνωμένες Πολιτείες διατεθειμένες να παράσχουν κάθε είδους κάλυψη και διευκόλυνση είναι πολύ δύσκολο να συμβιβασθεί με τα τουρκικά συμφέροντα. Μέχρι την ισλαμική επανάσταση του 1979, το Ιράν, το Ισραήλ και η Τουρκία αποτελούσαν τους τρεις πυλώνες της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής στη Μέση Ανατολή. Η πιθανή επιστροφή του Ιράν στη σφαίρα της δυτικής επιρροής δύναται να μειώσει τη στρατηγική αξία της Τουρκίας για τη Δύση.

Ο πρόεδρος της Τουρκίας Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν σε στιγμιότυπο από την πρόσφατη συνάντησή του με τον έλληνα Πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη, στην Αγκυρα

Ο Ιωάννης Ν. Γρηγοριάδης είναι αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Μπίλκεντ και επικεφαλής του Προγράμματος Τουρκίας του [ENIAMED](#).